

Kwade grond

Gewas: Tulp

Wetenschappelijke naam: *Rhizoctonia tuliparum*

Groep: Schimmels

Kwadegrond in tulp

Kwade grond tulp: Bruine ringen

Klik op de afbeelding voor een vergroting.

© Copyright PPO, NVWA (PD), DLV, KAD, Landbrugsinfo

Herkenning

Zowel bij de broei als te velde komen de planten pleksgewijs niet of gehavend op. Rondom deze plekken zijn soms planten te vinden die in groei achterblijven en vroegtijdig afsterven.

De aanvankelijk goed gegroeide spruit wordt in de grond aangetast en gaat tot rotting over. De zieke planten hebben steeds een goed ontwikkeld wortelstelsel. De bol en de spruit kunnen bedekt zijn met grond die door schimmeldraden wordt vastgehouden. Vaak zijn hierin witgrijze tot bruinzwarte sclerotiën aanwezig (foto). Deze laten gemakkelijk los van de planten en zijn ook te vinden in de grond rond de bollen. De sclerotiën variëren sterk in vorm en grootte (1-10 mm) en zijn op doorsnede typisch violetgrijs van kleur. Reeds vóór de spruit wordt aangetast, ontstaan op de bolrokken grote bruine plekken die bedekt kunnen zijn met grijs schimmelweefsel. Op dwarsdoorsnede zijn in de bol karakteristieke geelbruine ringen te zien (foto). De eerste symptomen op de bol lijken sterk op die veroorzaakt door een zware aantasting door *Rhizoctonia solani*. Meestal verrot de gehele bol en gaat deze verloren. Licht aangetaste planten zijn meestal niet in staat een leverbare bol te vormen. Indien wel nieuwe bollen worden gevormd, lijken de symptomen op deze bollen eveneens sterk op symptomen veroorzaakt door *Rhizoctonia solani*.

De ziekte kan zich te velde tot omstreeks de bloeitijd uitbreiden want de aantasting komt bij hogere temperaturen (boven ca. 13°C) tot stilstand.

Levenswijze

De schimmel tast zijn waardplanten alleen bij lage temperaturen (0-13°C) aan. Sclerotiën kunnen gedurende zeer lange tijd in de grond overleven. De sclerotiën sterven af indien zij zich enige maanden vlak boven of in het grondwater bevinden.

Een aantasting van het gewas, zowel in de koude kas als te velde en in particuliere tuinen, wordt veroorzaakt door een besmetting van de grond. Omvangrijke schade treedt dan ook alleen op wanneer vatbare bolgewassen regelmatig op dezelfde plaats worden geplant. Verspreiding kan plaatsvinden doordat sclerotiën met werktuigen en machines of met vaste planten en ongeschoonde bollen, knollen en wortelstokken worden versleept.

Tot de waardplanten behoort een groot aantal bolgewassen, zoals hyacint, iris, krokus, lelie, narcis, *Bulbocodium*, *Camassia*, *Chionodoxa*, *Colchicum*, *Erythronium*, *Fritillaria*, *Hyacinthoides*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Puschkinia*, *Scilla* en *Triteleia*. Ook vaste planten kunnen worden aangetast, zoals *Dicentra spectabilis*, *Helleborus niger*, *Lychnis*-soorten, *Sedum spectabile* en *Valeriana officinalis*.

Maatregelen

Teelt

- zo spoedig mogelijk na constateren van de aantasting zieke planten en omliggende grond verwijderen en de rand van de plek behandelen met een fungicide volgens geldende adviezen;
- plantgoed van besmette percelen goed schonen, het vuil hiervan is besmet, voer dat af;
- plantgoed uitzoeken en ontsmetten volgens geldende adviezen;
- besmette grond 6-8 weken inunderen.

Broeierij

- bij waterbroei komt dit probleem niet voor;
- gebruik verse potgrond;
- bij het forceren de kisten ontsmetten volgens geldende adviezen, stomen of in warm water (1 uur 60°C);
- bollen ontsmetten volgens geldende adviezen;
- bij buiten kuilen, besmette grond stomen of inunderen.

Meer informatie

- Zoek binnen [Groen Kennisnet](#) naar [meer informatie over Kwade grond](#)
- [Aanvullende informatie over mogelijke bestrijding](#)

[Tweet](#)